Rhagair

Croeso i'n Hadroddiad Hunanasesu a Llesiant Blynyddol ar gyfer 2025/26. Mae'r adroddiad hwn yn nodi ein hasesiad o ba mor dda yr ydym wedi perfformio yn ystod y flwyddyn, y cynnydd yr ydym wedi'i wneud yn erbyn Amcanion ein Cynllun Corfforaethol ac, yr un mor bwysig, yr hyn yr ydym wedi'i ddysgu am yr heriau sy'n wynebu Blaenau Gwent a sut y mae angen i ni ymateb iddynt.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi parhau i ddarparu ystod eang o wasanaethau i drigolion gan hefyd gymryd camau arwyddocaol i newid y ffordd yr ydym yn gweithio fel cyngor. Mae ein huchelgais wastad wedi bod yn fwy na darparu gwasanaethau'n dda. Mae arnom eisiau gwella cyfleoedd bywyd, lleihau anghydraddoldeb a chryfhau cymunedau fel bod Mae Blaenau Gwent yn parhau i ffynnu, yn awr ac ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Y llynedd fe siaradom ni am ein huchelgais i greu perthynas wahanol rhwng y Cyngor a'r bobl yr ydym yn eu gwasanaethu; un lle mae gan drigolion lais cryfach, lle mae gan gymunedau fwy o rôl o ran llunio blaenoriaethau a datrysiadau lleol, a lle mae gwasanaethau cyhoeddus yn gweithio ochr yn ochr â phobl yn hytrach na dim ond gwneud pethau iddynt neu ar eu cyfer. Yn ystod 2025/26 daeth yr uchelgais honno'n realiti trwy gyflwyno Bargen Blaenau Gwent.

Nid rhaglen nac un fenter mo'r Fargen. Mae'n ffordd newydd o feddwl am sut yr ydym yn gwella llesiant ledled ein bwrdeistref. Mae'n cydnabod na all yr heriau cymhleth sy'n wynebu ein cymunedau, pa un a ydynt yn ymwneud ag iechyd, addysg, yr economi, tai neu lesiant cymunedol, gael eu datrys trwy drefn lle mae gwasanaethau cyhoeddus yn gweithredu ar eu pennau eu hunain. Er mwyn eu datrys mae'n rhaid wrth bartneriaethau cryfach, cydgyfrifoldeb a chydnabyddiaeth bod gan gymunedau eu hunain gryfderau, gwybodaeth a gallu sylweddol. Trwy gydol y flwyddyn rydym wedi bod yn gweithio'n helaeth gyda thrigolion, grwpiau cymunedol, gwirfoddolwyr, busnesau a phartneriaid i ddeall yn well yr hyn sydd fwyaf o bwys i bobl a sut y gallwn weithio gyda'n gilydd i wella deilliannau. Mae'r gwaith hwnnw wedi atgyfnerthu ein cred bod newid parhaol yn cael ei gyflawni pan fydd cymunedau'n ymwneud yn weithredol â llunio eu dyfodol eu hunain.

Mae'r Fargen hefyd wedi ein helpu i drefnu ein hymdrechion ar sail pum cenhadaeth a rennir sy'n canolbwyntio ar rai o'r heriau hirdymor pwysicaf sy'n wynebu ein cymunedau. Mae'r cenadaethau hyn yn rhoi synnwyr clir inni o gyfeiriad gan hefyd greu'r hyblygrwydd y mae ei angen i ddysgu, arloesi ac addasu wrth i amgylchiadau newid. Maent yn darparu fframwaith y gall trigolion, partneriaid a gwasanaethau cyhoeddus ei ddefnyddio i weithio gyda'i gilydd i greu cymunedau iachach, tecach a mwy gwydn.

Ochr yn ochr â hyn, rydym wedi parhau i gryfhau ein partneriaeth ffederal arloesol gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen. Mae'r dull arloesol hwn, sy'n unigryw yng Nghymru, yn adlewyrchu ymrwymiad ar y cyd i sicrhau bod y ddau gyngor yn parhau i fod yn gynaliadwy, yn wydn ac yn gallu cwrdd â'r heriau cynyddol sy'n wynebu llywodraeth leol. Mae ein gwasanaethau, ein harweinyddiaeth a'n gweithgarwch cynllunio'n cyd-fynd yn fwyfwy â'i gilydd, gan ein galluogi i feithrin capasiti, rhannu arbenigedd a chanolbwyntio ar gyflawni deilliannau gwell i'r bobl a'r lleoedd yr ydym yn eu gwasanaethu ar y cyd.

Er bod llawer i fod yn falch ohono, mae'r adroddiad hwn hefyd yn ei gwneud hi'n glir bod heriau sylweddol yn dal i fodoli. Mae'r galw am lawer o wasanaethau'n parhau i gynyddu. Mae anghydraddoldebau'n parhau. Mae pwysau ariannol yn dal i fod yn sylweddol. Gwyddom nad yw cynnydd yn llinol a bod newid ystyrlon yn cymryd amser.

Yr hyn sy'n rhoi hyder i ni yw'r ymrwymiad a ddangosir bob dydd gan ein staff, aelodau etholedig,

partneriaid, gwirfoddolwyr a chymunedau. Gyda'n gilydd rydym yn datblygu ffyrdd newydd o weithio sy'n gwneud atal, cydweithio, tystiolaeth ac arweinyddiaeth gymunedol yn ganolig i'r hyn a wnawn.

Nid ydym yn honni bod gennym yr holl atebion. Fodd bynnag, rydym yn fwyfwy clir ynghylch y cyfeiriad y mae angen i ni deithio ynddo a phwysigrwydd mynd ar y daith honno gyda'n gilydd.

Ar ran y Cyngor, hoffem ddiolch i bawb sydd wedi cyfrannu at y cynnydd a ddisgrifir yn yr adroddiad hwn ac sy'n parhau i fod â rôl i lunio dyfodol cryfach, tecach a mwy cynaliadwy i Blaenau Gwent.

Y Cynghorydd Stephen Thomas
Arweinydd y Cyngor

Stephen Vickers,
Cyd-Brif Weithredwr